

Onderwerp Jaarverslagen 2018 van deelnemingen	
Nummer	2019/525725
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
Afdeling	CC
Auteur	Jongkees, P.H.G.
Telefoonnummer	023-5113050
Email	pjongkees@haarlem.nl
Kernboodschap	De gemeente Haarlem neemt deel in een aantal vennootschappen. Met de jaarverslagen 2018 leggen de deelnemingen verantwoording af over de behaalde resultaten. Vanuit aandeelhoudersperspectief kan worden geconcludeerd dat er voor wat betreft de financiële gezondheid geen reden tot zorg is. De jaarstukken worden nu ter informatie aan de Raad aangeboden. In deze informatienota is de focus gericht op de behaalde financiële resultaten en het effect daarvan op dividend en solvabiliteit.
Behandelaarsvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur om de commissie te informeren over de financiële positie van de gemeentelijke deelnemingen.
Relevante eerdere besluiten	Raadsstuk dividendbeleid voor deelnemingen (2013/109710) zoals besproken in de raad van 6 juni 2013
Besluit College d.d. 16 juli 2019	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

Inleiding

De gemeente Haarlem participeert in een aantal vennootschappen. De drie belangrijkste zijn SRO, Spaarnelanden en Werkpas. SRO beheert/exploiteert voor de gemeente een groot aantal sportaccommodaties (bijvoorbeeld sporthallen, zwembaden, gymzalen). Belangrijke taak is ook het beheren van vastgoed. Spaarnelanden is actief op het gebied van afval- en grondstoffeninzameling en reiniging en onderhoud van de openbare ruimte. Werkpas voert taken uit op het gebied van re-integratie, dagbesteding en dienstverlening in het kader van begeleid werken.

Het belang van de gemeente Haarlem in SRO NV is 50%. De gemeente Amersfoort bezit de andere 50%. In Werkpas Holding BV zijn met ingang van 1 januari 2015 alle niet WSW-gebonden activiteiten vanuit de GR Paswerk ondergebracht. De Holding heeft een vijftal werkmaatschappijen die actief zijn op het snijvlak van WMO, Participatiewet, Jeugdwet en Onderwijs. Haarlem is voor 90% eigenaar/aandeelhouder, Zandvoort voor 10%. Dit geldt ook voor Spaarnelanden NV.

De jaarrekeningen van Spaarnelanden, SRO en Werkpas zijn recentelijk in de aandeelhoudersvergaderingen van deze ondernemingen vastgesteld. Met de jaarverslagen 2018 leggen de deelnemingen verantwoording af over de behaalde resultaten. In deze informatienota is de focus gericht op de behaalde financiële resultaten en het effect daarvan op dividend en solvabiliteit.

Voor twee deelnemingen geldt dat het procentuele belang van Haarlem minder is dan 1%: Bank Nederlandse Gemeenten (0,41%), en Liander NV (nihil). Dit betekent dat de gemeente daarin zeer beperkte invloed heeft. Gelet op het beperkte belang komt van deze deelnemingen alleen het dividend in deze informatienota aan de orde.

2. Kernboodschap

De jaarverslagen van de deelnemingen geven vanuit optiek van winstgevendheid en soliditeit geen reden tot opmerkingen en derhalve als financieel gezond zijn aan te merken. De solvabiliteit van SRO en Spaarnelanden voldoet aan het in Haarlem gehanteerde minimum van 25%. Dit normpercentage is vastgelegd in het raadsstuk dividendbeleid voor deelnemingen (zie kopje “relevante eerdere besluiten”). Dat geldt niet voor de solvabiliteit van Werkpas Holding BV maar daar blijft de inzet de solvabiliteit de komende jaren verder de goede kant op te laten bewegen.

3. Consequenties

Resultaat, dividend en solvabiliteit SRO geen reden tot zorg

SRO laat in 2018 als concern een positief resultaat na belasting van € 584.000 zien. Het resultaat is nagenoeg gelijk aan dat in 2017 en fors hoger dan begroot in 2018. De eerdere verwachting dat de omzet in 2018 zou dalen ten opzichte van 2017 is te pessimistisch gebleken. Ten opzichte van 2017 zijn zowel de omzet als het totaal aan bedrijfskosten met ruim € 3 miljoen toegenomen.

Beide aandeelhoudende gemeenten Haarlem en Amersfoort houden in hun begroting rekening gehouden met een dividendopbrengst van € 200.000, in totaal derhalve € 400.000. Besloten is om - zoals gebruikelijk - van de winst over 2018 een bedrag van € 400.000 uit te keren als dividend. Het

dividend over 2018 wordt overigens conform vigerende werkwijze in 2019 in de exploitatie van de gemeente Haarlem als opbrengst verwerkt.

De niet uitgekeerde winst wordt toegevoegd aan het eigen vermogen. Zonder buffervermogen, komen alle tekorten en verliezen direct voor rekening van de gemeente. Om die reden is het aanbevelenswaardig om binnen de deelnemingen enig eigen vermogen aan te houden om tegenvallende resultaten te kunnen opvangen. In totaal zijn er 14 risico's onderkend, waarbij de risico's "Verlies van omzet door meer concurrentie en afname van opdrachten" en "Wijziging van de btw-sportvrijstelling" de grootste impact hebben.

De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend:

Eigen vermogen
Balanstotaal

De solvabiliteit van SRO is -evenals in 2017- afgerond 38% (jaarrekening 2018) en daarmee zodanig dat de dividenduitkering de komende jaren ook bij een eventueel tegenvallend bedrijfsresultaat mogelijk lijkt. Bij de berekening is geen rekening gehouden met evt. mogelijke stille reserves als bijvoorbeeld bij de waardering van het bedrijfspan van SRO.

Mede op ons verzoek heeft SRO een systeem van risicomanagement geïmplementeerd. Om alle 14 geïdentificeerde risico's met een zekerheidspercentage van 90% af te dekken zou een weerstandsvermogen van ruim € 10 miljoen benodigd zijn terwijl er ruim € 8,5 miljoen beschikbaar is. Hoewel de solvabiliteit ruim 38% bedraagt, schat SRO op basis van deze methodiek van risicosimulatie het weerstandsvermogen als matig in. SRO hanteert een voorzichtige meetmethodiek: de kans dat alle risico's zich tegelijk voordoen zal in de praktijk immers beperkt zijn.

De werkmaatschappij waarin de activiteiten voor Haarlem plaatsvinden is SRO Kennemerland BV. De omzet en de kosten in deze BV zijn gestegen met circa € 1,5 miljoen t.o.v. 2017. De toename wordt verklaard door de uitvoering van meerdere grotere projecten gedurende 2018, zoals meerdere matvervangingen /renovatie kunstgrasvelden, renovatie van zwembad Boerhaavebad en nieuwbouw van de kleedkamers van RFC Haarlem. Ondanks de omzetstijging is het resultaat van deze BV ten opzichte van 2017 gedaald met ruim € 80.000 tot € 207.000 (door oa hogere energielasten, hogere onderhoudskosten en extra inhuur).

SRO voldoet aan de WNT norm die door Haarlem aan deze verbonden partij is opgelegd.

Resultaat, dividend en solvabiliteit Spaarnelanden ook geen reden tot zorg

Het resultaat na belasting 2018 van Spaarnelanden is € 146.000. Dit is in lijn met de begroting maar is wel lager dan het resultaat in het voorgaande jaar. Dat komt door te betalen belasting. Als van dit effect wordt afgezien, kan worden geconstateerd dat het resultaat voor belasting in 2018 € 86.000 hoger is dan in 2017.

De kosten en omzet zijn gestegen tot ca respectievelijk € 45,1 en € 45,6 miljoen. Sinds 2018 is de gemeente Zandvoort mede-eigenaar met 10% van de aandelen. De stijging van de omzet is grotendeels het gevolg van overname van activiteiten van de gemeente Zandvoort en compensatie

van de gemeente Haarlem voor fluctuaties in de grondstoffenmarkt. De bedrijfslasten stijgen door de overname van activiteiten van de gemeente Zandvoort en door hogere verwerkingskosten.

De financiële positie wordt met een solvabiliteit van 30% als solide gekenschetst. Het eigen vermogen voor dividenduitkering bedraagt ultimo 2018 € 11.625.000.

Spaarnelanden heeft in 2018 diverse initiatieven ontplooid om samenwerking met andere partijen te verkennen of op te zetten. Samenwerking met en draagvlak bij gemeenten, bedrijven en burgers is voor Spaarnelanden essentieel om de strategische doelen te realiseren. In 2019 vindt hierover besluitvorming plaats

Het personeelsbestand van Spaarnelanden vergrijst. Bovendien vraagt het werk in de operatie veel van medewerkers in fysieke zin. Een goed ouderenbeleid is daarom belangrijk voor een blijvende inzetbaarheid van medewerkers. Dat maakt dat Spaarnelanden werkt aan aanvullende maatregelen hiervoor. Dit heeft onder andere geleid tot de start van de pilot Social Enterprise iZoof Electric Taxi. Deze onderneming wordt gedreven in de dochtervennootschap Spaarnelanden Bedrijven B.V.

Conform voorstel van de raad van commissarissen is € 300.000 dividend uitgekeerd. Naar verhouding van de aandeelhouders is dat € 30.000 voor Zandvoort en € 270.000 voor Haarlem. Dat is € 30.000 minder dan Haarlem heeft begroot, terwijl het bedrag aan dividend in lijn is met de afspraken voor toetreding van Zandvoort als aandeelhouder. Er wordt dus een hoger bedrag uitgekeerd dan het resultaat na belastingen. Overwegingen daarbij zijn dat de solvabiliteit hoger is dan 25% en de meerjarenprognose een stijgende winst laat zien komende jaren.

In paragraaf 2.3 van de jaarrekening benoemt Spaarnelanden een aantal risico's die de continuïteit bedreigen en geeft aan welke maatregelen getroffen zijn/worden. Strategisch risico is het verlies van de gemeente Haarlem of Zandvoort als contractpartner. Daarom staat aandacht voor de opdrachtgevers bovenaan bij Spaarnelanden. ICT-systemen zijn voor een bedrijf als Spaarnelanden van cruciaal belang. In 2018 is het nieuwe ICT Applicatie Landschap volledig geïmplementeerd.

Spaarnelanden voldoet aan de WNT norm die door Haarlem aan deze verbonden partij is opgelegd.

Werkpas Holding BV

De jaarrekening sluit met een positief (groeps)resultaat van € 50.000. Dit wordt toegevoegd aan het vermogen. Begroot was een positief (groeps)resultaat van € 13.000. Financieel gezien levert 2018 dus een goed (groeps)resultaat op; de resultaten van de afzonderlijke werkmaatschappijen zijn - zoals afgelopen jaren gebruikelijk - wisselend maar niet zorgelijk. Leerwerkbedrijven ("Perspectief") kent een negatief resultaat van € 80.000 met name door hogere kosten van ziektevervangings. Het Werkbedrijf (kledingsortering, kringloopwinkel, fietsdepot, buurtbedrijf) sloot 2018 af met een negatief resultaat van € 114.000 voornamelijk door aanloopkosten van de nieuwe (2e) kringloopwinkel en door het instorten van de markt voor 2e hands kleding. De groepsomzet schommelt overeenkomstig begroting rond de € 6,5 miljoen. Het Eigen Vermogen van de groep stijgt licht naar € 519.000. De solvabiliteit is per ultimo 2018 21,0%. Er wordt gestreefd naar een percentage van 30%. Beleidslijn is winst te gebruiken om het eigen vermogen te versterken (en dus

niet om dividend uit te keren). De inzet is dan ook dat de solvabiliteit zich in de komende jaren zeer beperkt maar geleidelijk zal verbeteren.

Ook voor Werkpas geldt dat er geen functionarissen in dienst zijn die onder de WNT vielen of het bezoldigingsmaximum overschreden.

Dividend overige deelnemingen

Het ontvangen dividend 2018 op de BNG aandelen bedraagt € 656.000 en is daarmee €392.000 hoger dan begroot. De gunstige winstcijfers bij de BNG – de BNG heeft in 2017 € 337 miljoen winst behaald- zorgden voor het hogere dividend. Het dividend Liander bedraagt in totaal afgerond € 18.000 dat is iets hoger dan de geraamde € 100.000.

5. Bijlagen

1. Jaarverslag 2018 Spaarnelanden N.V.
2. Jaarverslag 2018 SRO
3. Jaarverslag 2018 Werkpas BV

4. Getekende controleverklaring Spaarnelanden 2018